

**Základní škola
a Mateřská škola**
Kladno, Jiráskova 457

Základní škola a Mateřská škola Kladno, Jiráskova 457

Jiráskova 457, 273 09 Kladno 7, IČ: 61894648, DIČ: CZ 618 94 648,
ID datové schránky: 5ikfcxw Tel./fax: +420 312 273 342; tel.: +420 737 245 228
web: www.zsmsjiraskova.cz email: info@zsmsjiraskova.cz

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE PRO OBDOBÍ 2023-2028

Vypracovala: Mgr. Linda Kroupová, školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Petr Novák, ředitel školy

Platnost: od 1.9.2023

Obsah

I. Stručná charakteristika dokumentu	3
II. Stručná charakteristika školy	3
Hodnoty školy	4
Cíle školy	4
III. Školní poradenské služby	5
Školní poradenské služby	5
Činnost ŠPP:	5
Druhy poradenství v ŠPP:.....	6
Náplň činností:.....	6
Pro žáky a děti školy	6
Pro rodiče.....	7
Pracovníci školního poradenského pracoviště.....	7
Výchovný poradce:.....	8
Školní metodik prevence	9
Školní speciální pedagog	10
Školní psycholog	11
Ředitel školy	11
Pracovníci, kteří spolupracují s ŠPP	11
IV. Výchovná komise	12
V. Typy prevence	13
Primární prevence	13
Sekundární prevence	13
Terciální prevence	13
VI. Cílové skupiny	13
1. Děti a žáci – 0.- 5.třída	13
2. Žáci – 2. stupeň	14
3. Pedagogičtí pracovníci	14
4. Zákonní zástupci	15
VII. Cíle školní preventivní strategie	15
1. Dlouhodobé – zaměřené na všechny cílové skupiny	15
2. Krátkodobé.....	16
VIII. Způsoby realizace.....	16
1. Ve vyučovacích hodinách.....	16
2. Ve třídnických hodinách.....	17
3. Jednorázové a dlouhodobé programy primární prevence	17
4. Volnočasové aktivity	17
Legislativa - seznam zákonů, vyhlášek, metodických pokynů a doporučení	18

I. Stručná charakteristika dokumentu

Školní preventivní strategie (ŠPS) představuje pevný základ pro budování bezpečného a podporujícího prostředí ve škole. Zaměřuje na primární prevenci různých rizikových projevů chování žáků. Jeho hlavním cílem je minimalizovat výskyt negativních jevů a podporovat zdravý životní styl dětí a žáků.

Tento dokument slouží jako orientační směrnice pro tvorbu každoročního Preventivního programu školy, který konkretizuje opatření a aktivity v souladu se zásadami ŠPS.

Školní preventivní strategie aktivně pracuje na ochraně lidských práv, zejména jedinců ohrožených různými formami negativního chování. Cíleně se snaží snižovat výskyt záškoláctví, násilí, šikany a kyberšikany, užívání návykových látek, kriminality, vandalismu, rasismu, xenofobie, sebepoškozování, nevhodného sexuálního chování a dalších projevů rizikového chování mezi dětmi a žáky.

Jeho účinnost spočívá v komplexním přístupu, který kombinuje prevenci, vzdělávání, podporu a monitorování, tak aby bylo možné vytvořit prostředí, ve kterém se děti a žáci cítí chráněni a podporováni. Školní preventivní strategie je klíčovým prvkem ve vytváření školního prostředí, které je bezpečné, inkluzivní a podporuje zdravý a respektující vztah mezi všemi členy školní komunity.

Doba platnosti: 5 let

II. Stručná charakteristika školy

Základní škola Jiráskova 457 je menší škola pavilonového typu, což znamená, že má rozdělenou svou infrastrukturu do několika samostatných budov. Škola poskytuje vzdělávání pro přibližně 270 dětí a žáků od 0. do 9. ročníku. Nachází se v okrajové části města Kladna, v zástavbě původních rodinných domů. Aktuálně čelí výzvam spojeným s rozrůstající se rodinnou zástavbou v okolí, což znamená nejen plné třídy a pravidelné začleňování nových žáků do třídních kolektivů, ale také potřebu flexibilního přístupu k řešení narůstajících potřeb.

Pedagogický tým školy čítá 34 pracovníků, z nichž 22 jsou učitelé. Škola disponuje moderně vybavenými třídami, včetně dvou jazykových učeben, učebny informatiky, keramické dílny a tělocvičny. Zvláštní pozornost je věnována sportovním aktivitám, které se konají na hřišti uprostřed školního areálu, které je centrem sportovních a společenských akcí školního života.

Hodnoty školy

- Respekt a tolerance: Vzájemný respekt a tolerance jsou základem pro harmonické soužití ve školní komunitě. Každý jedinec je respektován bez ohledu na rozdíly a názory.
- Otevřenost a komunikace: Otevřená a efektivní komunikace mezi všemi členy školní komunity je klíčová pro prevenci konfliktů a řešení problémů.
- Empatie a porozumění: Schopnost vcítění se do pocitů a situací ostatních je důležitá pro podporu emocionálního a sociálního rozvoje dětí a žáků.
- Odpovědnost a seberegulace: Každý jednotlivec je odpovědný za své jednání a chování. Seberegulace a schopnost přijímat odpovědnost jsou klíčové pro prevenci rizikového chování.
- Solidarita a spolupráce: Podpora a spolupráce mezi žáky, pedagogy a rodiči vytváří silnou a podporující školní komunitu, která má pozitivní vliv na prevenci rizikového chování.
- Spravedlnost a rovnost: Každý má právo na spravedlivé a rovné zacházení bez ohledu na své osobní charakteristiky. Prevence diskriminace a nerovnosti je klíčová.
- Prevence a péče o zdraví: Podpora zdravého životního stylu a prevence rizikových chování jsou základními pilíři prevence ve školním prostředí.
- Vzdělávání a rozvoj: Neustálé vzdělávání a rozvoj dovedností a kompetencí žáků jsou klíčové pro jejich osobní a akademický úspěch a prevenci nežádoucího chování.
- Inkluze a bezpečné prostředí: Veškeré aktivity školy jsou zaměřeny na vytvoření inkluzivního a bezpečného prostředí, ve kterém se každý jedinec cítí respektován a chráněn.
- Transparentnost a důvěra: Transparentní a důvěryhodné prostředí vytváří základ pro efektivní prevenci a řešení problémů ve školní komunitě.

Cíle školy

- Poskytovat harmonický a individuální přístup ke svobodě každého jednotlivce ve školním prostředí, podporující osobní rozvoj a úspěch každého žáka.
- Vytvářet prostředí založené na smysluplnosti, osobní odpovědnosti a dodržování stanovených pravidel a hodnot, které podporují kritické myšlení, řešení problémů a zvládání stresových situací.
- Být otevřenou a vstřícnou školou, která aktivně komunikuje a spolupracuje se všemi zúčastněnými osobami a zájemci o dění ve škole.

- Rozvíjet dovednosti komunikace, vyjednávání a respektování odlišných názorů a hledisek.
- Zajišťovat rovné příležitosti pro všechny žáky a vytvářet zdravé a bezpečné prostředí pro učení a rozvoj.
- Podporovat sebepoznání, sebereflexi a práci s chybou jako součást procesu učení.
- Budovat loajálnost, podporu, spolupráci, sociálnost, empatii, respekt a uznání ve školním prostředí.
- Pracovat na dobrém jménu školy prostřednictvím otevřené komunikace a řešení konfliktních situací.
- Podporovat tradice a hrdost na příslušnost k školní komunitě.
- Doprovázet žáky při formování světonázoru, životních hodnot a dovedností potřebných pro úspěšné fungování ve společnosti.
- Poskytovat vzdělání založené na znalosti cizích jazyků, práce s IT, informacemi, logickým myšlením, finanční gramotnosti a ekologii, aby žáci byli připraveni na výzvy současného světa.

III. Školní poradenské služby

Poskytování poradenských služeb ve škole se řídí zákonem č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 564/2004 Sb., § 16 - § 18 (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Školní poradenské služby

Školní poradenské služby jsou zajišťovány **školním poradenským pracovištěm**. Za poskytování školních poradenských služeb odpovídá ředitel školy, případně jím pověřený pracovník. Ředitel školy zodpovídá také za vytvoření programu poradenských služeb a za vytvoření preventivního programu školy, dále se podílí na zajištění výchovného poradenství.

Činnost ŠPP:

- Prevence školní neúspěšnosti
- Primární prevence sociálně patologických jevů a rizikového chování
- Podpora při integraci, inkluzi a při vzdělávání dětí/žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním)
- Péče o vzdělávání nadaných dětí/ žáků

- Průběžná i dlouhodobá péče o děti/žáky s výchovnými či výukovými obtížemi
- Kariérové poradenství (informační a poradenská podpora při volbě vzdělávací dráhy a pozdějšího profesního uplatnění)
- Podpora třídním učitelům (při práci s třídním kolektivem, při tvorbě IVP či podpůrných opatření)
- Poradenské služby pro zákonné zástupce (zajištění užší spolupráce rodiny a školy)
- Vedení dokumentace

Druhy poradenství v ŠPP:

- Pedagogicko-psychologické poradenství
- Výchovné poradenství
- Speciálně-pedagogické poradenství
- Poradenství v oblasti kyberbezpečnosti
- Kariérní poradenství

Náplň činností:

- Pro (pedagogické) pracovníky školy
- Individuální konzultace, poradenství, supervize v těžkých (výchovných, komunikačních, kázeňských, apod.) situacích
- Krizová intervence, prevence vyhoření
- Koučování, mentoring (např. zaměřené na výuku, tvorbu individuálních plánů, apod.)
- Diagnostika a depistáž (vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, shromažďování údajů o žácích) a další práce s nimi
- Podpora při řešení výchovných a kázeňských problémů
- Metodická a koordinační činnost (např. průběžná úprava podmínek pro integraci žáků se zdravotním postižením, kooperace se školskými poradenskými zařízeními a dalšími institucemi, metodická činnost pro pedagogické pracovníky školy, koordinace a metodické vedení asistentů pedagoga, apod.)
- Intervence do tříd (např. při podezření na šikanu)
- Kurzy pro sbor (osobnostní a sociální výchova, průřezová témata, zážitková pedagogika, činnostní učení, apod.)
- Supervizní skupiny (společné sdílení inspirací, reflexe své práce)
- Společné vedení (učitel a školní psycholog nebo školní metodik prevence) třídnických hodin a preventivních programů
- Mediaci konfliktů
- Případné vedení porad a workshopů
- Zprostředkování potřebných kontaktů – na poradenské pracovníky (např. z pedagogicko-psychologické poradny, speciálního pedagogického centra, apod.)

Pro žáky a děti školy

- Individuální konzultace se žáky a dětmi (např. prevence školní neúspěšnosti a školní fobie, spolupráce při řešení výchovných a kázeňských problémů, uzavírání „smluv“ o chování, apod.)

- Krizová intervence (např. pro vyčleněné ž.)
- Péče o nadané žáky a děti
- Péče a podpora integrovaných žáků a dětí (nejen) se speciálními vzdělávacími potřebami
- Doučování žáků a dětí s SPU, pomoc slabým žákům a dětem
- Stanovení individuálních plánů podpory žáků a dětí v rámci školy i mimo ni (druh, rozsah, frekvenci, trvání intervenčních činností, apod.)
- Individuální práce se žáky a dětmi s ohledem na konkrétní zdravotní postižení
- Participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu pro integrované děti/žáky s vývojovými poruchami učení
- Práce s dětmi/žáky a dětmi s poruchami chování
- Diagnostika třídních kolektivů (sociometrické dotazníky, dotazníky věnované šikaně, třídní a školní klima, apod.)
- Prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů
- Podpora a pomoc při utváření zdravého životního stylu (s důrazem na zájmovou orientaci)
- Pomoc při řešení konfliktních interakcí mezi jedincem a třídním kolektivem
- Práce s ohroženými či sociálně znevýhodněnými žáky a dětmi
- Intervence do tříd (spolu s třídním učitelem – třídnické hodiny, preventivní programy, apod.)
- Výběrové semináře (na témata osobnostní a sociální výchovy)
- Usnadňování socializace a poskytování pomoci v adaptaci na změny (např. při nástupu do školy, při jakýchkoliv změnách týkajících se školní docházky a při výukových či rodinných změnách, apod.)

Pro rodiče

- Individuální konzultace se žáky a dětmi (řešení výchovných a kázeňských problémů, prevence školní neúspěšnosti a školní fobie, uzavírání „smluv“ o chování, apod.)
- Krizová intervence (např. pro vyčleněné žáky a děti)
- Komunikace s rodiči při jakýchkoliv problémech / potřebách vůči škole
- Péče o nadané žáky a děti
- Podpora při integraci žáků a dětí
- Diagnostika třídních kolektivů (sociometrické dotazníky, dotazníky věnované rizikovému chování, třídní a školní klima, apod.)
- Prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů
- Intervence do tříd (spolu s třídním učitelem – třídnické hodiny, preventivní programy, apod.)
- Výběrové semináře (na témata osobnostní a sociální výchovy)
- Zprostředkování potřebných kontaktů – na poradenské pracovníky (např. z pedagogicko-psychologické poradny, speciálního pedagogického centra, apod.)

Pracovníci školního poradenského pracoviště

- Výchovná poradkyně

- Školní metodik prevence
- Speciální pedagog
- Školní psycholog
- Ředitel školy

Školské poradenské pracoviště slouží k poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, děti, jejich zákonné zástupce, pedagogy a ostatní pedagogické pracovníky.

Cílem je zkvalitnit sociální klima školy, spolupracovat se všemi subjekty školy i s žáky/děti, které nemají problémy, a vytvořit tak širokou základnu preventivní činnosti, posílit průběžnou a dlouhodobou péči o žáky/děti s neprospěchem a vytvořit předpoklady pro jeho snižování, umožnit neodkladné řešení problémů spojených se školní docházkou, sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit metodické zázemí pro jejich vytváření, poskytovat metodickou podporu při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání při vytváření RVP, koordinovat služby s poradenskými zařízeními.

Výchovný poradce:

Mgr. Jana Suková

Konzultační hodiny: pondělí 14.35 - 15.20 nebo kdykoli dle domluvy

Kontakt: jana.sukova@zsmsjiraskova.cz

Náplň práce výchovného poradce:

- Koordinovat mezi vyučujícími různých předmětů tvorbu a konečnou podobu dokumentů (IVP).
- Kontrolovat, zda vyučující zohlednil ve své části zpracovávaného IVP všechna doporučení ŠPZ.
- Dohlížet na realizaci podpůrných opatření doporučených danému žákovi v praxi.
- Koordinovat spolupráci školy a školského poradenského zařízení nebo dalších institucí podílejících se na vzdělávání a výchově dítěte/žáka.
- Poradenská činnost
- Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní orientaci žáků.
- Základní skupinová šetření k volbě povolání, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v oblasti profesní orientace žáků.
- Individuální šetření k profesní orientaci a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků.
- Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra) a středisky výchovné péče, OSPOD při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy.
- Zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích ÚP a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb ÚP.

- Vyhledávání a orientační šetření dětí/žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánů pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.
- Vyhledávání a orientační šetření dětí/žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžaduje zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto děti/žáky.
- Zprostředkování ev. zajišťování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (vstupní a kontrolní vyšetření) a intervenčních činností pro děti/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Příprava podmínek pro inkluzi dětí/žáků se znevýhodněním, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace podpůrných opatření u těchto žáků.

Metodická činnost

- Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence.
- Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, inkluze, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými dětmi/žáky.
- Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o děti/žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.

Informační činnost

- Poskytování informací o činnosti poradenských pracovníků školy, o specializovaných školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o dětech/žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.

Školní metodik prevence:

Mgr. Linda Kroupová

Konzultační hodiny: kdykoliv po domluvě

Kontakt: linda.kroupova@zsmsjiraskova.cz

Koordinace práce školního poradenského pracoviště

Náplň práce metodika prevence:

Tvorba dokumentu Školní preventivní program školy pro aktuální rok

Zaměření se na primární prevenci rizikového chování, zejména těchto rizikových projevů:

- agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- záškoláctví
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, jiné nelátkové závislosti
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- spektrum poruch příjmu potravy
- sexuální rizikové chování
- sebepoškozování
- negativní působení sekt

- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci těchto sociálně patologických jevů
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci dětí/žáků – cizinců
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence (v součinnosti s třídními učiteli)
- Vedení on-line systému evidence preventivních aktivit (SEPA)
- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, i jednotliví odborníci)
- Komunikace a spolupráce s rodiči

Školní speciální pedagog:

Mgr. Michaela Štrojsová

Konzultační hodiny: pondělí 9:00 - 10:30

Kontakt: michaela.strojsova@zsmsjiraskova.cz

Náplň práce speciálního pedagoga:

- koordinuje speciálně-pedagogické poradenství ve škole
- připravuje a ovlivňuje podmínky pro integraci dětí se SVP ve spolupráci s dalšími odborníky, dlouhodobě sleduje a pravidelně vyhodnocuje proces individuální integrace
- provádí speciálně-pedagogické diagnostické činnosti
- realizuje speciálně pedagogické činnosti a poskytuje reedukační péči žákům se SVP
- navrhuje a pomáhá realizovat opatření, která směřují ke zkvalitnění vzdělávací práce školy v oblasti speciální pedagogiky

- poskytuje pedagogickým pracovníkům školy metodickou pomoc a odborné informace z oblasti speciální pedagogiky, pomáhá při jejich aplikaci v praxi
- poskytuje poradenskou a konzultační pomoc rodičům žáků nebo jejich zákonným zástupcům

Školní psycholog:

Mgr. Bc. Lenka Dolníková DiS.

Konzultační hodiny: dle přítomnosti ve škole, po domluvě

Kontakt: lenka.dolnikova@zsmsjiraskova.cz

Náplň práce školního psychologa:

- provádí diagnostiku třídních kolektivů
- provádí diagnostiku rozumových schopností
- uskutečňuje vztahovou prevenci ve vybraných třídách
- pomáhá pedagogům při tvorbě obsahu a rozboru třídnických hodin
- poskytuje pomoc při řešení konfliktních interakcí mezi jedincem a třídním kolektivem
- poskytuje poradenskou a konzultační pomoc dětem/žákům nebo jejich zákonným zástupcům

Ředitel školy:

Mgr. Petr Novák

Konzultační hodiny: kdykoliv po domluvě

Mail: reditel@zsmsjiraskova.cz

Tel.: 777 574 085

Náplň práce:

- poradenství a intervence v případech rizikového chování v kyberprostoru
- vydává rozhodnutí o vzdělávání dle IVP
- podílí se na zpracování podpůrných opatření
- vykonává poradenskou, metodickou a informační činnost ve spolupráci s ostatními členy ŠPP
- koordinuje financování preventivních programů a pomůcek doporučených ŠPP
- poskytuje konzultace pro děti/žáky a jejich zákonné zástupce

Pracovníci, kteří spolupracují s ŠPP:

- **třídní učitelé** – vytváří pravidla třídy, která jsou součástí otevřené a bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klima ve třídě. Zprostředkovávají komunikaci s ostatními pedagogy, spolupráce školy s rodiči dětí/žáků třídy. Podle pokynů poradenských

pracovníků vytváří podmínky pro integraci žáků se SVP a nadaných žáků ve třídě. Vedou třídnické hodiny s cílem zlepšení a upevnění vztahů mezi žáky.

- **další pedagogičtí pracovníci školy** – učitelé, vychovatelé. Učí a vychovávají podle zásad a metod ŠVP, věnují pozornost žákům se SVP, registrují signály o možném problému dítěte/žáka a hledají příčiny a vhodné formy nápravy. Konzultují případné výchovné a vzdělávací problémy s třídním učitelem a s pracovníky ŠPP.

Práce s informacemi a důvěrnými daty

Informace a důvěrná data o dětech/žácích a jejich rodičích, o kterých se poradenští pracovníci dozvědí v souvislosti s výkonem své poradenské činnosti, jsou ochraňována v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

- Poradenští pracovníci školy zejména:
- zachovávají mlčenlivost o skutečnostech týkajících se osobních údajů žáků a zákonných zástupců dětí/žáků,
- zachovávají mlčenlivost o zdravotním stavu dětí/žáků,
- dbají, aby dokumenty týkající se osobních údajů dítěte/žáka a zdravotního stavu dítěte/žáka nebyly volně přístupné

Informovanost o poradenských službách školy

Program poradenských služeb ve škole je veřejně přístupný na webových stránkách školy nebo u třídních učitelů a vedení školy.

Dokumentace ŠPP

Škola vede o poradenských službách dokumentaci:

- o vyšetření, jeho výsledcích včetně zprávy a doporučení ke vzdělávání dítěte/ žáka se SVP
- o komunikaci a spolupráci s orgány veřejné moci
- o komunikaci a spolupráci s OSPOD

IV. Výchovná komise

Výchovná komise se zabývá vážnějšími problémy chování a prospěchu dětí a žáků, zejména těmi, které již byly řešeny třídním učitelem, ale nedošlo k jejich zlepšení. Mezi tyto problémy patří šikana, záškoláctví, agresivní chování, nedisciplinovanost, školní neúspěšnost, a další rizikové chování. Cílem výchovné komise není pouze sankcionovat jednotlivé přestupky, ale především nastavit preventivní opatření, která budou sloužit k potlačení výskytu rizikového chování a nabídne podporu při zvládání těchto problémů.

Složení výchovné komise: Ředitel školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel.

V. Typy prevence

Primární prevence

Podstatou primární prevence rizikového chování je předcházení vzniku rizikového chování u dětí a žáků, u kterých se ještě rizikové chování nevyskytl. Primární prevence zahrnuje výchovu ke zdravému životnímu stylu a podporu rozvoje pozitivního sociálního chování a psychosociálních dovedností, které pomáhají jednotlivcům zvládat zátěžové situace.

Nespecifická primární prevence je základem a klíčovým prvkem celého systému prevence. Jedná se o aktivity, které jsou určeny nejširším vrstvám dětí a žáků a podporují harmonický rozvoj osobnosti jednotlivce. Tyto aktivity jsou prováděny i v situaci, kdy nejsou přítomny sociálně patologické jevy.

Specifická primární prevence se zaměřuje na podpůrné programy pro rizikové skupiny, včetně dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, s cílem předejít jejich sociálnímu vyloučení.

Sekundární prevence

Sekundární prevence se zaměřuje na předcházení vzniku, rozvoji a přetrvávání rizikového chování u osob, které jsou rizikovým chováním ohroženy. Jejím cílem je intervenovat včas a poskytnout podporu jedincům, aby se vyhnuli negativním důsledkům rizikového chování.

Terciální prevence

Terciální prevence má za cíl předcházet zdravotním nebo sociálním potížím v důsledku rizikového chování. Provádí se prostřednictvím poskytování intervencí a podpůrných opatření jedincům, kteří již projevíli rizikové chování, aby se minimalizovala možnost opakovaných problémů a podpořil se jejich pozitivní vývoj.

VI. Cílové skupiny

1. Děti a žáci – 0.- 5.třída

Zde je klíčová spolupráce mezi třídními učiteli, kteří mají jedinečnou znalost konkrétního třídního kolektivu a školním metodikem prevence, aby bylo možné vybrat konkrétní témata, která budou reflektovat potřeby dětí a specifika dané třídy. Důraz je kladen na stanovení a dodržování pravidel pro vzájemné soužití mezi žáky a dospělými ve škole, podporu

sebeuvědomění a rozvoj zdravého sebevědomí. Dále se pracuje na posilování projevů vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, objevování individuálních rozdílů a tolerance.

Důležitou součástí vzdělávacího procesu je také rozvoj komunikačních dovedností. Děti se učí efektivně komunikovat, aktivně naslouchat a vyjadřovat své myšlenky a pocity. Podporuje se schopnost vyjádřit své potřeby a názory a řešit konflikty v rámci skupiny. Dále se rozvíjí schopnost spolupracovat v kolektivu, poskytovat si vzájemnou pomoc a řídit se pravidly slušného a respektujícího chování.

Tyto dovednosti jsou klíčové pro celkový rozvoj osobnosti a sociální adaptaci dětí a žáků v jejich prostředí.

2. Žáci – 2. stupeň

Pro tuto cílovou skupinu je důležité využívat různé metody a přístupy, které podporují rozvoj sociálních dovedností a emoční inteligence. Mezi tyto metody patří relaxační techniky, projekty, aktivní práce ve skupině a zapojení do psychosociálních her. Důraz je kladen na rozvoj empatie, schopnosti verbální a nonverbální komunikace, a využití projekčních technik pro porozumění složitým situacím.

Je nezbytné posilovat dovednosti správného rozhodování a schopnost vybírat vhodné zdroje pomoci a obrany před tlakem vrstevníků. Důležitá je také schopnost získávat a zpracovávat informace související s problematikou rizikového chování.

Témata týkající se prevence rizikového chování budou začleněna do různých předmětů, jako je výchova k občanství, tělesná výchova, výchova ke zdraví a informatika. Nicméně je důležité, aby prevence byla zahrnuta do všech relevantních oblastí vzdělávacího procesu.

3. Pedagogičtí pracovníci

Pedagogičtí pracovníci zapojení do prevence musí disponovat vzděláním, kvalifikací a schopnostmi v oblasti komunikace, psychologie a speciální pedagogiky. Jejich osobnost pozitivně ovlivňuje sebeuvědomění žáků a umožňuje aktivní výuku s jejich účastí. Zvyšování odolnosti žáků proti rizikovému chování vyžaduje systematickou a koordinovanou přípravu realizátorů preventivních aktivit ve školách. Důležité je působit na postoje a dovednosti pedagogů prostřednictvím dobrého školního klimatu, společných aktivit a práce na společných tématech a pravidlech.

Vedení školy klade důraz na začlenění problematiky prevence do tematických plánů. Všichni pedagogičtí pracovníci respektují Školní preventivní strategii a zařazují témata primární prevence do svých tematických plánů podle předmětů a ročníků. Dále, pokud je to možné, učitelé do svých plánů začleňují projekty zaměřené na primární prevenci a posilování sociálních dovedností a upevňování kolektivu třídy.

Součástí implementace Školní preventivní strategie je začlenění třídnických hodin do rozvrhů všech tříd. Tyto hodiny poskytují prostor pro systematickou práci s žáky na tématech týkajících se prevence rizikového chování a posilování sociálních dovedností. Během těchto hodin se

žákům nabízí možnost diskutovat o různých situacích, ve kterých mohou čelit rizikům, a společně hledat vhodné strategie řešení.

Třídnické hodiny jsou vedeny třídními učiteli, kteří jsou klíčovými osobami pro podporu komunikace a důvěry ve třídě. Během těchto hodin se vytváří prostor pro posilování vztahů mezi žáky a podporu kolektivní identity. Třídnické hodiny jsou také vhodným časem pro informování žáků o dostupných preventivních zdrojích a službách.

Začlenění třídnických hodin do rozvrhů všech tříd je důležitým krokem k celkovému posílení prevence rizikového chování ve školním prostředí.

4. Zákonní zástupci

Další důležitou cílovou skupinou v rámci prevence rizikového chování jsou rodiče a veřejnost. Komunikace mezi školou a zákonnými zástupci hraje klíčovou roli v aktivním zapojení rodiny do prevence. Cílem je poskytnout rodičům dostatečné informace a zároveň je motivovat k účasti na aktivitách speciálně zaměřených na prevenci rizikového chování.

Konzultace, třídní schůzky, a další formy setkání jsou prostředky, které umožňují škole a rodičům diskutovat o otázkách prevence a společně hledat efektivní řešení. Materiály na nástěnkách, webové stránky školy a informační materiály ke konkrétním tématům poskytují rodičům přístup k relevantním informacím a podporují jejich zapojení.

Důležitou součástí jsou také akce a aktivity speciálně navržené pro děti, žáky a rodiče, které je informují a poskytují jim nástroje k řešení problémů spojených s rizikovým chováním. Během těchto aktivit se vytváří atmosféra důvěry a otevřenosti, což podporuje efektivní spolupráci mezi školou a rodiči při prevenci a řešení problémů.

VII. Cíle školní preventivní strategie

Hlavním cílem preventivního programu je zvýšení odolnosti dětí a žáků naší školy vůči projevům rizikového chování. Chceme, aby předcházení rizikovým druhům chování bylo nedílnou součástí výuky, školního života a běžného života našich žáků. Dobří pedagogové jsou schopni integrovat konkrétní témata prevence do jakéhokoli předmětu a identifikovat situace, kdy je vhodné připomínat zásady prevence přirozenou cestou. Cílem je vést žáky k správnému sebehodnocení, posilování zdravého sebevědomí a stanovení si reálných cílů v životě. Dále chceme podporovat jejich schopnost řešit problémy a konflikty a aktivně poznávat sami sebe.

1. Dlouhodobé – zaměřené na všechny cílové skupiny

- Vytváření příjemného, zdravého a bezpečného prostředí ve škole.
- Budování partnerských vztahů mezi žáky, učiteli a zákonnými zástupci.
- Podpora vzdělávání a informovanosti pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování a poskytování metodické podpory.
- Poskytování poradenských a konzultačních služeb pro žáky, jejich zákonné zástupce a pedagogy.

- Sledování individuálních potřeb žáků, včetně projevů chování a školního úspěchu.
- Vedení žáků k odpovědnosti, zdravému sebevědomí a zvládání stresu.
- Podpora žáků ve smysluplném využívání volného času.
- Sledování účinnosti preventivních programů a vytvoření podmínek pro jejich realizaci.
- Upevnění zásad zdravého životního stylu a rozvoj sociálních a komunikačních dovedností.
- Posilování sebepoznání, zdravého sebevědomí, porozumění mezi žáky, respektu a tolerance.

2. Krátkodobé

Krátkodobé cíle jsou odvozeny z dlouhodobých cílů a zahrnují konkrétní aktivity a činnosti, které se zaměřují na každoroční plánování a provádění preventivních opatření. Tyto cíle se mohou měnit v závislosti na vývoji klimatu ve škole a jednotlivých kolektivech. Krátkodobé cíle budou podrobněji rozpracovány ve školních preventivních programech pro jednotlivé školní roky.

- Realizace pravidelných setkání v rámci školního poradenského pracoviště.
- Zavedení a provádění preventivních programů zaměřených na konkrétní oblasti rizikového chování.
- Realizace a podpora školení pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování.
- Zajišťování konzultačních a poradenských služeb pro děti, žáky, rodiče a pedagogy.
- Aktivní zapojení rodiny a veřejnosti do prevence prostřednictvím různých informačních a konzultačních aktivit.
- Pravidelné monitorování a vyhodnocování účinnosti preventivních opatření a programů.
- Zlepšení komunikace a partnerských vztahů mezi školou a rodinami žáků.
- Podpora individuálního rozvoje žáků prostřednictvím posilování sebepoznání, sebevědomí a sociálních dovedností.
- Snížení incidence rizikového chování ve školním prostředí a zvýšení pocitu bezpečí mezi žáky.
- Implementace a provádění aktivit zaměřených na respekt a toleranci mezi žáky.

VIII. Způsoby realizace

1. Ve vyučovacích hodinách

Realizace prevence rizikového chování ve vyučovacích hodinách je klíčovým prvkem školní strategie. Prevence se začleňuje do jednotlivých předmětů v souladu s jejich obsahem a cíli. Například v rámci výchovy k občanství je možné diskutovat o problémech šikany a násilí, zatímco ve výtvarné výchově mohou žáci pracovat na projektech týkajících se respektu a tolerance. V hodinách informatiky pak probíhá prevence kyberšikany, netolismu a kybergroomingu atd.

Rozvoj sociálních dovedností dětí se uskutečňuje prostřednictvím různých motivačních her, které jsou vhodně začleněny do vyučovacích hodin. Tyto hry umožňují žákům praktikovat dovednosti jako je aktivní naslouchání, relaxace, sebepoznání, sebepojetí, verbální a nonverbální komunikace, kooperace, empatie, interakce, soutěžení, rozhodování a řešení konfliktů. Takové aktivity nejenže posilují sociální dovednosti žáků, ale také přispívají k vytvoření pozitivní atmosféry ve třídě a celé škole.

Na 1. stupni budou zařazena především tato témata:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Bezpečné chování při sportu a v dopravě
- Hygienické zásady a návyky
- Socializace v kolektivu
- Vhodné využívání volného času
- Vztahy (rozvoj komunikace, spolupráce, posílení sebevědomí...)
- Problematika alkoholu, nikotinismu a energetických nápojů

Na 2. stupni budou zařazena především tato témata:

- Vztahy (rozvoj komunikace, spolupráce, posílení sebevědomí...)
- Netolismus, kybergrooming
- Látkové závislosti
- Rizikové sexuální chování
- Agresivní chování
- Šikana a Kyberšikana
- Právní povědomí

2. Ve třídnických hodinách

Zde se třídní kolektivy pod vedením třídních učitelů budou dvakrát měsíčně věnovat aktuálním problémům třídy, prohlubování spolupráce a vzájemného poznávání a respektování.

3. Jednorázové a dlouhodobé programy primární prevence

Budou realizovány v souladu s Preventivním programem školy pro daný školní rok dle potřeb dětí, aktuální situace a nabídky prostřednictvím akreditovaných poskytovatelů programů primární prevence, školního psychologa či školního metodika prevence.

4. Volnočasové aktivity

Zájmové kroužky Školního klubu

Kulturní a sportovní akce školy

Společenské a kulturní akce s rodiči

Legislativa - seznam zákonů, vyhlášek, metodických pokynů a doporučení

- Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (Zákon č. 563/2004 Sb.)
- Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) (Zákon č. 561/2004 Sb.)
- Zákon o zpracování osobních údajů (Zákon č. 110/2019 Sb.)
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) • Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže
- Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Vyhláška MŠMT č. 197/2016 Sb. ze dne 2.6. 2016, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních